

COLLEGE VOOR
DE RECHTEN
VAN DE MENS

Veilig jezelf zijn in het openbaar

In je eigen buurt, onderweg
en in openbare gebouwen

Veilig jezelf zijn

Mensen mogen niet beledigd worden om hoe ze eruitzien of om hoe ze zich gedragen.

Mensen mogen ook niet bedreigd of aangevallen worden om wie zij zijn.

Mensen beledigen, bedreigen of aanvallen om wie zij zijn, is 'discriminerend'.

Iedereen heeft het recht om zichzelf te zijn.

Op alle plekken waar ook andere mensen komen (het openbaar).

Iedereen moet zich daar veilig kunnen voelen.

Rapport

Dit rapport van het College voor de Rechten van de Mens gaat over:

- het recht om veilig jezelf te zijn
- wat gebeurt er als er wordt gediscrimineerd?
- wat moet de overheid doen om discriminatie te voorkomen?

Discriminerend gedrag

Volgens de wet mag je niet discrimineren om de volgende redenen:

- godsdienst
- huidskleur of uit welk land je komt
- of je man, vrouw of anders bent
- of je homoseksueel of transgender bent
- handicap of chronische ziekte
- leeftijd.

Iemand in het openbaar beledigen, bedreigen, bang maken of mishandelen om hoe die persoon eruitziet, noemt het College 'discriminerend gedrag'.

Verschillende mensen hebben met discriminerend gedrag te maken.

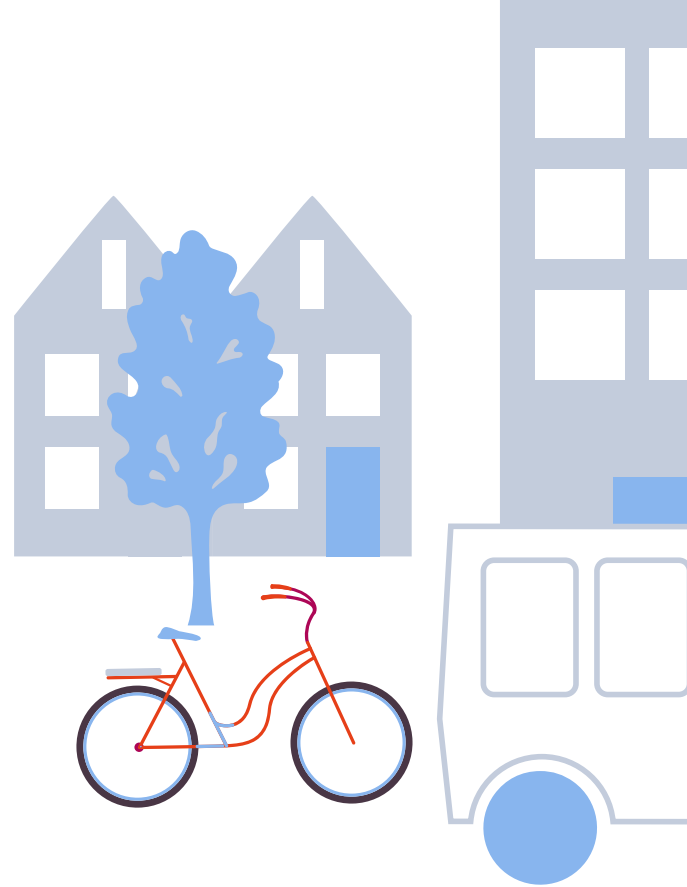
Plekken en vormen

Er zijn verschillende vormen van discriminerend gedrag.

En het komt op verschillende plekken voor.

Bijvoorbeeld:

- in je leefomgeving
- onderweg
- in en bij gebouwen waar ook andere mensen komen (openbare gebouwen).

Leefomgeving

Je leefomgeving gaat over de omgeving waar je leeft.

Het gaat over je buurt en de mensen die er wonen.

Maar ook de mensen die je tegenkomt op het internet (online).

In je buurt kunnen mensen je beledigen of pesten.

Omdat je een donkere huidskleur hebt of een kort rokje draagt.

Of mensen kunnen je bedreigen.

Of spullen die van jou zijn vernielen.

Online kunnen mensen beledigende teksten aan je sturen.

Ze kunnen berichten plaatsen waarop anderen ook nare reacties geven.

Onderweg

'Onderweg' gaat over op straat en in het openbaar vervoer.

Mensen die seksuele opmerkingen maken of aan je zitten (seksuele intimidatie).

Iemand die jou uitscheldt omdat je een andere huidskleur hebt.

Of die jou mishandelt omdat je een ander geloof hebt.

Sommige mensen mogen niet mee in een taxi omdat ze een homostel zijn.

Of mensen pesten jou om je handicap waardoor je niet in de trein of bus durft.

Dit zijn allemaal voorbeelden van discriminerend gedrag.

In en bij openbare gebouwen

In restaurants en cafés (horeca) gaat het vaak om seksuele intimidatie of geweld.

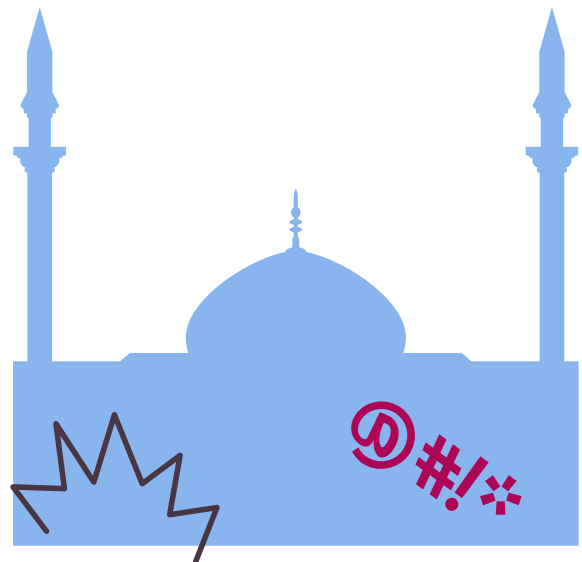
Of je mag ergens niet naar binnen om je huidskleur.

Bij gebedshuizen worden mensen beledigd.

Omdat zij laten zien dat zij geloven.

Synagogen en moskeeën worden vernield.

Ook dit is discriminerend gedrag.

Gevolgen

Iemand discrimineren heeft grote gevolgen.

Voor mensen, voor groepen en voor de hele Nederlandse samenleving.

Mensen kunnen zich minderwaardig voelen.

Of angstig en onveilig.

Zij gaan dan hun gedrag aanpassen.

Zij gaan zich bijvoorbeeld anders kleden.

Ze gaan niet meer alleen ergens naartoe.

Ze gaan niet de straat op als het donker is.

Of zelfs helemaal niet meer.

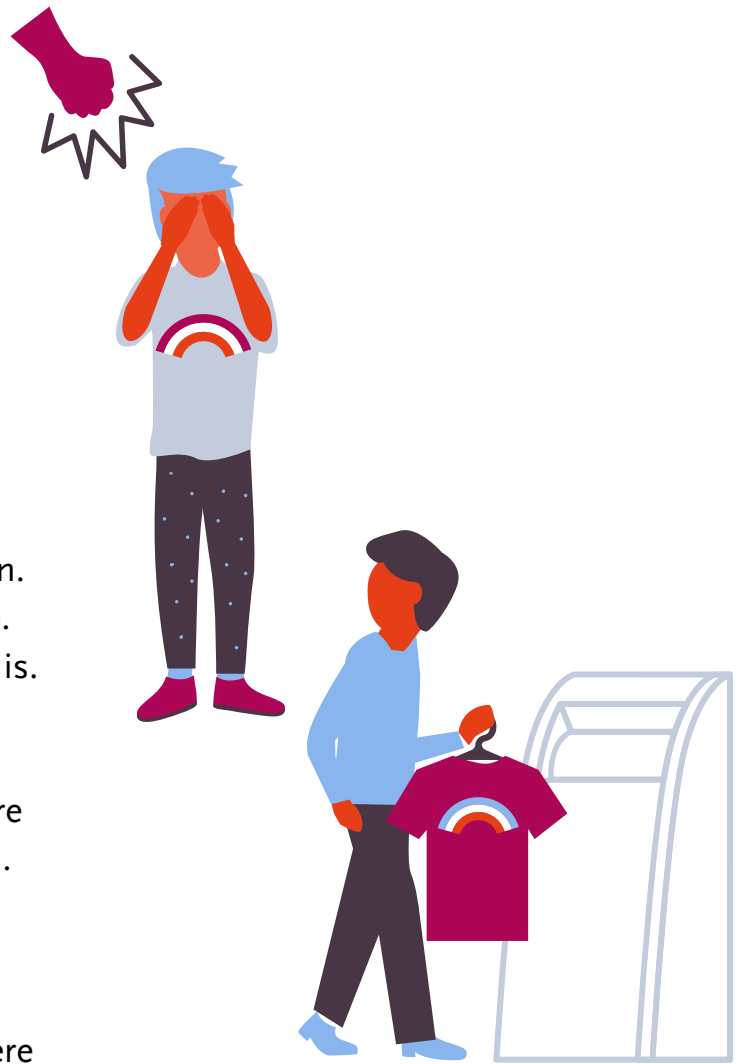
Het kan zijn dat je ziet of leest dat andere mensen worden mishandeld of beledigd.

Mensen zoals jij.

Daardoor kan jij je ook anders gaan gedragen.

Je voelt je bang en wil niet meer bij andere mensen in de buurt komen.

Dat kan voor veranderingen zorgen in de samenleving.

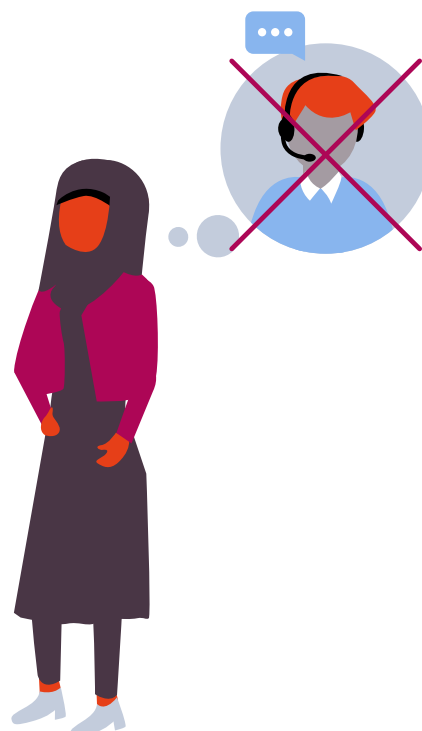
Melden

Mensen melden vaak niet dat zij gediscrimineerd worden.

Omdat zij denken dat het toch niet uitmaakt.

Maar ook omdat mensen gewend zijn geraakt aan discriminerend gedrag.

Ze denken dan dat het normaal is.

Mensenrechten en de overheid

Het recht om veilig jezelf te zijn in het openbaar is een mensenrecht.

De overheid en de gemeenten moeten zorgen dat iedereen zich veilig voelt.

Gemeenten, politie en andere organisaties moeten optreden tegen discriminerend gedrag.

Ook moeten ze proberen te zorgen dat niemand wordt gediscrimineerd.

Discriminerend gedrag moet helemaal verdwijnen.

Maatregelen

De overheid heeft al veel maatregelen genomen.

Dit zijn regels die moeten zorgen dat mensen niet discrimineren in de openbare ruimte.

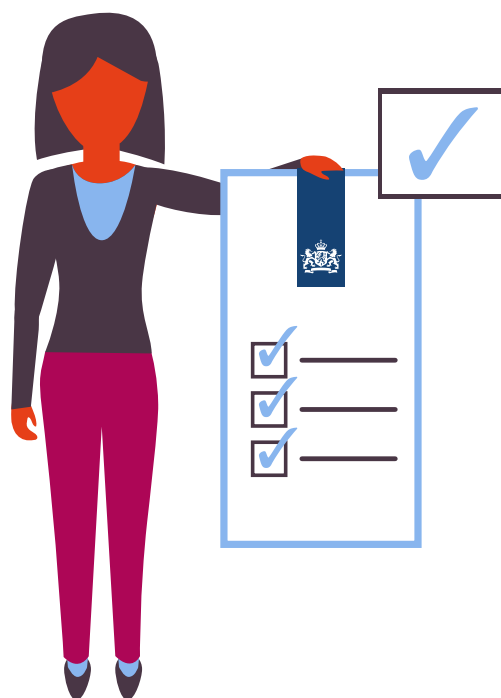
Het is bijvoorbeeld strafbaar om iemand te mishandelen om de huidskleur.

De straf voor discriminerend gedrag is hoger geworden.

Er zijn plannen gemaakt om groepen mensen te beschermen.

Bijvoorbeeld het Actieplan Aanpak Antisemitisme (mensen van Joodse afkomst haten).

Gemeenten proberen discriminatie in de horeca aan te pakken.

Wat moet de overheid doen?

Er is nog steeds veel discriminerend gedrag in Nederland. De overheid moet nog meer doen. Het College heeft hier de volgende ideeën voor.

1. Wijs iemand aan die de aanpak van discriminerend gedrag in de openbare ruimte regelt.
2. Maak duidelijke wetten om discriminerend gedrag aan te pakken.
3. Laat belangenorganisaties meedenken bij het maken van regels en beleid.
4. Maak beleid voor alle vormen van discriminerend gedrag in de openbare ruimte.
5. Maak geld en tijd vrij voor projecten die problemen van discriminerend gedrag oplossen.
6. Zorg dat meldpunten alle meldingen van discriminatie duidelijk vastleggen.
7. Geef hulp aan slachtoffers van discriminerend gedrag.
8. Leer bijvoorbeeld politieagenten hoe zij om moeten gaan met meldingen van discriminerend gedrag. Als zij beter weten wat discriminerend gedrag is, kunnen zij ook beter hulp bieden. Zij kunnen ook leren wat zij het beste kunnen zeggen tegen slachtoffers van discriminatie.
9. Blijf acties organiseren waardoor mensen weten dat discrimineren niet mag.

Colofon

Deze uitgave is een samenvatting in begrijpelijke taal van het rapport 'Jaarlijkse rapportage 2019: Veilig jezelf zijn in het openbaar'.

In opdracht van het College voor de Rechten van de Mens.
info@mensenrechten.nl
030 888 38 88
www.mensenrechten.nl

Hertaling
Buro Opaal

Ontwerp
Ontwerpwerk

Juni 2020